

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apere Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Atitudinea preotului

față de problema socială.

I.

În timpul din urmă au produs mare senzație declarațiile rășboinice ale câtorva preoți protestanți din Elveția în contra capitalismului și aderența lor fără rezerve la mișcarea muncitorimii și la programele ei. Acei preoți nu și-au justificat atitudinea ce o luaseră ca rezultând din înclinările social-politice personale ale lor, ci au susținut în fața lumii, că însași servirea evangheliei le impune acea atitudine și că problema socială astăzi ar fi adevărata problemă a omenirii, la care s'ar fi reducând și problema religioasă, pe când toate celelalte probleme și-ar fi pierdut aproape toată importanța față de problema socială.

Cetind scrierile acelor preoți rămânem cu impresia, că în ele se spune ceva foarte adevărat, dar totodată și ceva greșit din temelie. Fără îndoială, acei bărbați și-au câștigat un mare merit prin aceea că, nemulțumindu-se numai cu o religiositate contemplativă, ei afirmă pretențiile creștinismului la o dominație asupra întregii vieți, asupra tuturor terenelor activității omenești, și accentuează cu tărie nedespărțita legătură ce trebuie să existe între purtarea de grijă ca în societate să stăpânească dreptatea și între purtarea de grijă pentru mântuirea sufletelor. Prin aceasta acei preoți au atras atenția colegilor lor asupra complexității faptelor și a problemelor vieții mari sociale. Toată dreptatea o au ei și atunci când, nemulțumindu-se numai cu un creștinism spiritual ascuns în suflet, vreau să trecă la creștinismul faptelor. Dar cu atât mai prăpăstios este felul lor de tot unilateral de-a interpreta natura problemei sociale și raportul creștinismului față de această problemă, cu care ocazie ei formulează — durere — astfel de soluții cari, prin spiritul lor atâțător și prin o înfățișare neexactă a situației reale, se împotrivesc atât dreptății, cât și carității, și, pe lângă aceasta, desconsideră cu desăvârșire toate preceptele unei educațiuni înțelepte.

Prin o asemenea propagandă nu numai se deplasează religionea creștină într'un mod primejdios și se zădărnicesc tocmai acele efecte ale ei, cari sunt mai necesare pentru vindicarea boalelor sociale, — ci însași problema socială e judecată superficial, numai după aparițiunile cari stau la suprafața ei, fără a pătrunde până la rădăcinile mai adânci ale ei. Dacă lucrurile s'ar aprecia cu mai multă temeinicie, atunci s'ar vedea, că nici decum nu zace în interesul problemei sociale, ca religionea creștină să fie eliminată din planul prim al preocupărilor, ci tocmai dimpotrivă: ceice se ocupă de problema socială s'ar pătrunde în fiecare moment de convingerea, că adevărata soluție a acestei probleme este a se căuta pe terenul religios, nu pe cel social.

Justificarea mai amănunțită ce o vom da în cele următoare punctelor de vedere indicate aici, nici decum nu vrea să fie o polemică cu anumiți preoți. Scopul meu este să tratez chestiunea întregă din un punct de vedere mai înalt și să scot la iveală așa zicând problema cea veșnică ce se cuprinde în această chestiune. Numai în general voi aduce expunerile ce vor urma în legătură cu direcțiile mai nouă, de cari am făcut amintire mai sus. De altcum chestiunea atinsă a fost pusă în discuție nu numai între protestanți, ci și în biserica catolică — d. ex. cu ocaziunea controverselor dintre autoritatea bisericească și așa numita democrație creștină din Italia. Dar și acolo, unde chestiunea nu se discută în publicitate, este simțită totuși ca o problemă ce apasă conștiința multor catolici credincioși, cari tocmai în urma educației lor creștine se agită de lupta de emancipare a „clasei a patra” — a muncitorimii. În Italia încă s'au ridicat câțiva creștini-sociali, a căror propagandă, altcum serioasă și străbătută de un spirit de filantropie, prea mult s'a pus pe terenul unui exclusivism de clasă, considerând creștinismul și biserica ca „partida celor săraci”. Cu tot dreptul li s'a dat învătătura, că creștinismul, ce e drept, are să ia în apărare totdeauna pe cei apăsați, dar nu mai puțin trebuie să se intereseze el — deși în altă formă — și de apăsați, căci creștinismul are să slujască și celor sănătoși ca și celor bolnavi, și bogaților ca și săracilor, având și bogații cel puțin tot pe atât de urgentă trebuință de el, ca și cei săraci. Păstorirea sufletescă a unora nu are să fie îndreptată împotriva altora, ci ea trebuie să iee lupta contra răului și a nedreptății, ori de care parte s'ar găsi.

Păstorirea sufletelor are să îmbrățișeze pe păcătoși, pe oprimatori și pe cei privilegiați, întocmai așa ca și pe cei nevinovați, apăsați și desprețuiți, căci ea este o servire pentru toți, având să aplice fiecăruia tratamentul de care are nevoie și medicamentul unei speciale îndurări și iubiri, amăsurat felului relelor, și rătăcirilor de cari trebuie mântuiți cei copleșiți de ele.

*

Reprezentanții unui creștinism social radical, cari se ocupă aproape numai de problema socială și în continuu îndreaptă atențiunea publicului care-i ascultă spre necesitatea unor mari prefaceri sociale, considerând mamonismul ca păcatul central și ca izvorul răului își legitimează această atitudine prin aceea că un creștinism, care nu și exercită influința asupra referințelor externe ale vieții și nu creează „un pământ nou”, nu are valoare și e lipsit de putere. Nimic nu se pare mai plausibil decât această argumentație. Și cu toate acestea tocmai această argumentație conține simburile propriu al rătăcirii celor ce astfel apreciază situația — o rătăcire, care isvorește dintr'o lipsă totală de o-

rientări pedagogice și din lipsa unei concrete cunoașteri a sufletelor. E de sine înțeles, că o nouă calitate internă a sufletelor trebuie să se manifeste și în efecte externe. Dar chestiunea de căpetenie de care trebuie să se preocupe creștinismul, este tocmai *producerea acestei calități morale a sufletelor*, fără de care lipsește puterea chemată să transformeze referințele externe ale vieții. Acest lucru l-a înțeles „armata mântuirii”, în mod genial. Obiectul de căpetenie căruia îi dă ea atențiune mai mult decât oricare altă comunitate creștină, este mântuirea sufletului singuraticilor oameni, a sufletului indivizilor. „Der Kriegsrufer”, organul „armatei mântuirii” din Germania, se ocupă cel puțin pe atât de intensiv de sufletul muncitorilor pe terenul social ca și de stările sociale pe cari vrea să le îndrepteze. De aici se explică rezultatele sociale imense ce le-a obținut „armata mântuirii”, precum și influința ei socială asupra tuturor claselor. Prin urmare să nu punem în opoziție creștinismul social cu creștinismul sufletesc (Seelenchristentum) și cu „tratatamentul individual” a celor ce au trebuință de mântuire, ci să opunem falșului creștinism sufletesc un adevărat creștinism al sufletului. Deviza „creștinism al faptelor (Tatchristentum) e de sigur foarte frumoasă, dar adeseori sub ea se ascund concepții superficiale despre creștinism și despre raporturile lui cu viața. Înainte de toate ar trebui să ne clarificăm temeinic asupra chestiunii: ce avem să înțelegem sub „faptă” și prin ce se deosebește energetică creștină de energia derând a lumii. Cristos n'a săvârșit fapte în înțelesul obicinuit al cuvântului. Cele mai mari fapte creștinești s'au săvârșit și se săvârșesc în cele mai ascunse adâncuri ale sufletului și pot fi văzute în extern numai de ochii foarte ageri și deprinși să înțeleagă tainele vieții duhovnicești. Efectele acelor fapte vor fi tot pe atât de ascunse și nevăzute ca și modul cum au fost săvârșite. Multe impulse creștinești ale voinții cutărui om, care ocupă un loc smerit în societate, vor trage mai mult în cumpăna dreptului judecător, decât „faptele mari” trimbițate în lumea largă.

Prin urmare o *realitate sufletescă* trebuie să fie adevăratul creștinism, deosebindu-se de creștinismul sentimental prin aceea, că produce înainte de toate acțiuni ale voinții, nu numai senzații și vibrațiuni ale sentimentului, — dar aceste acțiuni ale voinții au direcția spre cele dinlăuntru, nu în afară, dela ele depinde totul, pentru ele a venit în lume întreg creștinismul, pentru a le produce pe ele există păstorirea sufletelor: căci numai din acest creștinism, care este o realitate vie a sufletelor, poate emana creștinismul care să se arete în lume și să o influențeze! Cum poți cere o viață socială creștinească, dacă creștinismul nu trăiește ca o realitate vie înainte de toate în *sufletele* celor ce alcătuiesc viața socială?

Ce tolos că mi se arată într'una datorita socială, sclăvia mamonului și nedreptatea din societatea omenească — pe câtă vreme sufletul meu individual nu este liber, nu este purificat și condus către mântuire? De unde să-mi iau *puterea*, ca să ies din cătușele egoismului meu să devin liber pentru semenii mei — dacă mie nu mi se arată Mântuitorul și nu mi se dă să aud altceva decât despre referințele externe ale vieții, cari îmi apasă conștiința cu greutatea unei colosale datorii — fără să mi se dea însă și *puterea* pentru o nouă viață? Fără îndoială, cei mai mulți dintre preoții cari se preocupă de problema socială, sunt creștini credincioși, cari știu prea bine, că numai din sufletete renăscute poate să izvorască *puterea* de înnoire și renaștere a societății. Dar cine să înoiască sufletele și cum să le aducă la asemenea renaștere? Doar prin predici de caracter social și pline de invinuirii pentru relele din societate? Se ocupă evanghelia și numai pe departe într'o asemenea măsură cu stările sociale îngrozitoare ale lumii de atunci, pe cât de mult se ocupă literatura așa numitului creștinism social de astăzi cu relele din societate? Dacă astfel ar fi procedat evanghelia, atunci de sigur n'ar fi avut acele mari efecte de prefacere socială, pe cari nile arată istoria. Dar nu, — evanghelia se ocupă cu sufletul individual și când se tratează de o înnoire și prefacere a lucrurilor, ea poate să urmeze numai din o asemenea *cultură a sufletelor*.

(După Förster). Dr. N. Balan.

Românii din Istria.

— Știri mai nouă. —

Frații noștri, *Rumerii* istrieni, duc și astăzi o viață românească foarte jalnică.

Revista „Junimea literară” a publicat zilele acestea câteva știri despre soarta *Rumerilor*, cari sufăr și pier de amarul străinătății, și cari dorm în somnul obscurantismului, din cauza indiferentismului ce domnește la persoanele chemate și la societățile noastre de cultură.

Autorul articolului a călătorit prin acele insule răzlețe ale românilor și scrie în cunoștință de cauză despre starea culturală a acestor bieți oameni.

În cele opt sate rumere în prezent nu se află decât o școală, și aceea croată, în care dascălul vorbește croăștește, iar copiii românește.

Croații au găsit câmp liber în tendința lor de a înăbuși aceste rădăcini latine înfipte în mijlocul masei lor slave.

Anul acesta Croații vor să înstitue o nouă școală la Bărdo, care e cel mai frumos și interesant sat al *Rumerilor* din Istria.

Bărdo e un sat mare, are peste 1500 de suflete, cu multe cătune: tot suflare românească, — nici un slav. E așezat sub muntele Maggiore, în sudul Susnieviței, pe o colină vastă și productivă, numită colina

S. Giorgiu. In satul acesta se vorbește un grai delicat și nobil. Cum e graiul, așa sunt și locuitorii: sănătoși, zdraveni, muncitori, frumoși, vioi, ospitali, mândri și buni la inimă.

Autorul crede că sunt cei mai bine conservați, cât privește limba și credința lor în românism. Au o înfățișare adevărat romană; bătrânii poartă însă plete. Cu ei omul ar putea să facă mult, căci sunt neexploatați; duc o viață aproape patriarhală și numai în timpul din urmă tinerimea s'a dat la navigațiune.

„Ce ar fi de făcut pentru a putea susține limba frumoasă a Rumerilor și a propaga între ei sentimentul și mândria națională?” se întreabă scriitorul articolului.

Și răspunde:

1. Să se institue cu orice sacrificiu o școală privată românească între satele Susnievița, Vilanuova și Bărdo.

2. Să se înființeze un fond, din care să se edifice școala, să se mențină dascălul și să se trimită cu timpul băieții ieșiți din școala aceasta la studiu în Bucovina sau Transilvania.

3. Să se înființeze o bibliotecă românească, cu cărți istorice și agricole (în mod special).

4. Să se tipărească la Triest sau Fiume — cel puțin odată pe lună — o gazetă populară în dialectul rumer.

5. O societate culturală română să se angajeze a fi în continuă relațiune cu colina aceasta, și să ne dea o dare de seamă asupra progresului școlastic, economic și social.

6. În fiecare an — în timpul vacanțelor mari — să se organizeze, din partea societăților culturale și studențești din toate părțile locuite de Români, excursiuni în satele Rumerilor din Istria.

Din România.

Consistorul superior bisericesc.

Membrii „Consistorului superior bisericesc” s'au întrunit în 1/14 Octombrie 1913 în sesiune ordinară de toamnă.

La orele 10 dimineața, membri s'au adunat în biserica „Antim”, unde au asistat la serviciul divin religios, oficiat de P. S. Arhiepiscopul Evghenie Piteșteanu.

La orele 10 dimineața s'a deschis ședința primă în palatul „Sf. Sinod”, sub președinția I. P. S. Mitropolit Primat.

După deschiderea ședinței dl C. Dissescu ministrul de culte și instrucție publică, a dat citire decretului regal prin care membrii Consistorului superior bisericesc au fost convocați în sesiune ordinară.

După citirea mesajului I. P. S. Mitropolit Primat a ținut o scurtă cuvântare schițând programul de lucrări al actualei sesiuni.

*

Dl C. Dissescu, ministru cultelor a schițat și d-sa un program de lucrări pentru actuala sesiune. A propus între altele să se discute: dreptul pentru personalul bisericii parohiale de a se folosi de pământul filialei pe care o servește, când biserica parohială n'are pământ.

Ministrul a mai propus să se editeze un anuar bisericesc, și să se înființeze un bazar pentru vinderea lucrărilor de casă, făcute prin mănăstiri, cum și strângerea într-o colecție a tuturor legilor și regulamentelor bisericești.

În sfârșit a recomandat membrilor, să discute organizarea nouălor ținute anexate.

Intrându-se în discuția ordinii de zi, s'a procedat la alegerea diferitelor comisii.

Prin aclamare au fost realeși membrii vechilor comisii.

P. S. Calist episcopul Argeșului a înțeles, dacă ministrul instrucției publice a luat vre-o hotărâre, cu privire la înființarea de nouă seminarii pe lângă episcopii, care n'au seminarii.

Pr. Es. Savin, directorul seminarului din Iași, arată răul ce constă, în faptul că mulți elevi după ce termină seminariile, nu voesc să îmbrace haina preotească.

La ora 1 d. a. I. P. S. Mitropolit Primat a ridicat ședința, vestind o nouă

ședință pe Joi, 3 Octombrie, la orele 9 dimineața.

În a doua ședință I. P. S. Pimen, Mitropolitul Moldovei, a comunicat Consistorului, că în ziua aceea, Joi, A. S. R. Principele Carol a împlinit 20 de ani. I. P. S. Sa a propus trimiterea unei telegrame de felicitare M. S. Regelui.

Propunerea a fost primită cu aplauze.

I. P. S. Mitropolit Primat Conon a dat apoi citire telegramei de felicitare, adresate M. S. Regelui. Telegrama este următoarea:

„M. S. Regelui Carol.

Sinaia.

Sire, — A. S. Regală, iubitul Principe Carol, primul vlăstar al scumpei noastre dinastii române, împlinind astăzi 20 ani ai vârstei Sale, Consistorul superior bisericesc întrunit în sesiune de toamnă, în numele Sfintei noastre biserici strămoșești, roagă pe Maiestățile Voastre, Intemeietorii glorioasei dinastii române, să binevoiască a primi cele mai respectuoase și călduroase felicitări, pentru aniversarea zilei nașterii A. S. R. Principei Carol, căruia roagă pe a tot puternicul Dumnezeu să-i dăruiească ani mulți fericiți cu realizarea bunelor dorințe.

Să trăiți, Majestate împreună cu M. S. Regina Elisabeta, și toată glorioasa dinastie română mulți ani, deplin fericiți pentru binele și prosperitatea scumpei noastre patrii, România ortodoxă, și a tot neamului românesc.”

Intrându-se în ordinea de zi, s'a discutat asupra organizării seminariilor actuale și asupra înființării de seminarii noi.

De pe valea Murășului.

— Integritate la un raport. —

Despre sfințirea bisericii din Răstoșnea, în protopopiatul Reghinului, întâmplată în 5 l. c., mai primim astăzi o dare de seamă, din care publicăm următoarele părți:

În toamna anului 1913 se împlineste un deceniu, de când capul bisericii noastre, Inalt P. S. Domn arhiepiscop și mitropolit Ioan Mețianu, a cercetat pentru prima dată tractul protopopesc al Reghinului sfințind bisericile din Toplița-română, Cuesdiu și Idicel-pădure.

Sfaturile și învățăturile bogate ce a împrăștiat cu acea ocaziune Prelatul nostru, au aflat teren bun în inima credincioșilor din acest ținut. Poporul credincios din pitoreasca vale a Murășului a căutat să dea o formă concretă sentimentului religios potențat de care este stăpânit, și a ridicat falnice biserici în mai multe comune. Aceste biserici zidite în stil bizantin deșteaptă curiozitatea și admirațiunea călătorilor. Oameni străini de limba și legea noastră vin din mari depărtări ca să vadă minunatele biserici din comunele: Meșterhaza, Deda, Reghin și acum pe cea din Răstoșnea, a cărei sfințire s'a îndeplinit Duminecă în 5 l. c. prin mandatul I. P. S. Sale arhiepiscopului și mitropolitului Ioan Mețianu, dl asesor consistorial Galacteon Șagău din Sibiu. Persoana venerabilă a dlui mandatar Galacteon Șagău, a fost de ajuns, ca clerul și poporul din acest tract protopresbiterial, în care un sfert de veac a muncit în calitate de protopop, să alerge într'un număr frumos la sfințire.

Este de interes să amintesc, că încă cu 30 de ani înainte de aceasta s'a început zidirea unei biserici noi în Răstoșnea, dar din lipsa de mijloace și mai ales din lipsa de conducere energetică s'a întrerupt lucrul și a rămas baltă până în anul de față.

Ajungând în fruntea tractului nostru protopresbiterial actualul protopop Vasile Duma, lucrul cel dintâi i-a fost să caute și să urnească din amorceala toate lucrările cari s'au oprit în mersul lor înainte. Abia este un an și jumătate, de când d-sa și-a ocupat postul și eată că deja se poate bucura de rodul ostenelelor sale. Se înțelege da sine că roade bogate și îmbucurătoare numai în urma unei munci întelepte și desinteresate se pot ajunge. Și d-sa — o spun alții dela cărma bisericii — este omul activității desinteresate.

Comuna Răstoșnea, în urma poziției geografice, cum și în urma referințelor de comunicație, este astăzi un loc de cură și vilegiatură, unde grăbește multă lume în fiecare vară spre a-și căuta sănătate și distrație. Dureri, poporul nostru băstinaș, poate chiar în urma afluenței străinilor, a dat îndărăt în privința culturală și materială.

Acuma totuși pot afirma, că s'a făcut începutul pentru o reculegere. În fruntea afacerilor obștești se află puteri tinere, vi-guroase și doritoare de muncă înteleptă...

Un moment însemnat al serbării a fost vorbirea părintelui asesor Șagău, despre importanța bisericii în evoluția popoarelor, scoțând în relief necesitatea ei pentru poporul românesc din această patrie. Lacrimi de bucurie curgeau din ochii ascultătorilor la

auzul cuvintelor, ce curgeau cu multă putere de convingere din rostul oratorului.

Este de dorit, ca această cuvântare să se dea publicității.

La finea sf. liturghii, după ce poporul a fost stropit cu apă sfințită și împărțit cu năfură, s'a făcut un meslu general pentru toți bolnavii, cari s'au anunțat în număr de peste douăzeci. Această inovație, introdusă de vrednicul nostru șef tractual, de a servi sf. meslu totdeauna de câteori ni se dă ocaziune a sluji mai mulți preoți la o laltă, este un act edificator pentru sufletele obidite ale credincioșilor bolnavi din singuraticile comune.

S.

Conferențele preoțești.

Convocare.

Prin aceasta convoc pe onorații preoți din tractul Deva la conferența preoțească pe ziua de Miercuri în 30 Octombrie st. v. în școala ort. rom. din Deva cu următorul

PROGRAM:

1. La 7^{1/2} ore a. m. serviciu divin, săvârșit de preoții Ilie Piso, N. Tiu și T. Ringhea, Nic. Tiu va predica despre cinstirea Duminecii și a sărbătorilor, și combaterea multelor sărbători (băbești).

2. Deschiderea conferenței și constituirea ei.

3. Prezentarea unor rezoluțiuni consistoriale.

4. „Chestiunea învățăturilor sectare”, disertație de G. Popovici, paroh în Sântandrei și Nic. Roman, paroh în Vălișoara.

5. Datorințele preotului ca învățător și luminător al poporului în zilele noastre, disertație de Serafin Berar, capelan în Vulceș.

6. Discuțiune asupra chestiunii înființării unei reuniuni tractuale de înmormântare, precum și a unui curs de cantorat.

7. Dare de seamă despre activitatea fiecărui preot în anul din urmă, de parohul P. Mihut. Fiecare preot e dator a înainta raport despre activitatea sa direct parohului P. Mihut până la 20 Octombrie.

8. Raport despre conferențele religioase în a. c., de protopopul Dr. Ioan Dobre. Raportorii grupurilor să înainteze subsemnatului raport până la 20 Octombrie negreșit.

9. Raport despre biblioteca tractuală.

10. Propuneri.

11. Dispoziții pentru conferența viitoare. Deva, la 28 Septevrie 1913.

Dr. Ioan Dobre
protopop.

Convocare.

Prin aceasta convoc pe On. preoți din tractul gr.-or. român al Treiscaunelor la conferența preoțească pe ziua de Marți în 5/18 Noemvrie 1913 în biserica gr.-or. rom. din Sepșisângiorgiu, cu următorul

PROGRAM:

1. La 7 ore serviciu divin, celebrat de preoții Ioan Toma, Iosif Popovici și Dumitru Soiu. Predica o va ține Dumitru Soiu.

2. Deschiderea conferenței prin protopop.

3. Alegerea biroului și constatarea celor prezenți.

4. Observări asupra mișcărilor făcute de celebranți în decursul serviciului dzeesc și a cuprinsului predicii ținute.

5. Căditul, deschiderea și închiderea ușilor împărătești și a perdelei, după cum se uzitează la diferitele servicii dzeesti în bisericile din Treiscaune, de preoții Aurel Nistor și George Furtună, după care se vor citi regulile tipiconale date de Dr. A. Crăciunescu, de un membru al conferenței.

6. Pedecile observate în calea activității pastorale a preoților din tract în anul 1913, și înlăturarea lor pe viitor.

7. Raportul protopopului despre reuniunea de înmormântare și modificarea statutelor.

8. Raportul protopopului despre biblioteca tractuală.

9. Chestiunea învățăturilor sectare, temă dată de Ven. Consistor.

10. Propuneri și interpelări.

11. Alegerea comisiunii pentru stabilirea temelor și locului conferenței viitoare.

Brețcu, 1/14 Octombrie 1913.

Constantin Dimian
protopop.

Un caz revoltător.

Joi în 16 l. c. st. n. după amiază profesorul dela seminarul nostru arhidiecezan, Dr. Nicolae Bălan, esind la plimbare cu dl Jeronim Grovu, absolvent în teologie, a fost reținut când trecea pe lângă locul de exerciții de cătră un locotenent dela artileria de honvezi, cu numele Schröler Istran, și sub pretext că în ziua premergătoare ar fi „egitat între soldați împotriva limbii maghiare”, a fost escortat cu soldați înarmați la casarmă, și deținut două ore și jumătate, până au sosit doi poliști pentru a-l conduce împreună cu însoțitorul său la poliția orașenească. În tot timpul acesta ofițerul amintit i-a ținut personal sub pază, fiind înarmat cu un revolver.

Faptul că ar fi egitat, atât dl N. Bălan cât și însoțitorul său îl declară de neadevărat, și toți câți cunosc pe acești doi domni îi cred și trebuie să-i crează pe cuvânt.

Dar chiar adevărat să fie, legile țării noastre fixează cu cea mai mare minuțiozitate cazurile, când și sub ce condiții e permis a deține pe cineva; iar neobservarea acestor dispozițiuni constituie pentru toți delictul gray împotriva libertății individuale, care la funcționari publici se pedepsește cu închisoare până la un an și cu pierderea oficiului.

Nu-i vorba, militarii își au legile proprii, dar drepturile cardinale ale fiecărui om și cetățean și ei trebuie să le respecte, cu atât mai mult, cu cât puterea armată e chemată a susține ordinea publică și a apăra întreg avutul cetățenilor.

Nu există lege, care ar îndreptăți pe cineva să dețină pe un cetățean pacinic pentru un pretins delict săvârșit cu o zi mai înainte, dacă nu există temere dovedită că vrea să fugă ori să ascundă dovezile, ori dacă nu e un răufăcător cunoscut.

Procedura ofițerului e deci o călcare vădită a legii.

Suntem de altcum informați, că deja s'a făcut arătare la forurile competente și ne place a crede că aceste vor da nu numai celui direct interesat, dar întregii ordini publice satisfacția cerută.

Conferențele învățătoarești.

Convocare.

Învățătorii gr.-or. români din tractele protopresbiterale Cluj și Unguraș se convocă prin aceasta la conferența cercuală, ce se va ține la 26 Octombrie (8 Noemvrie) a. c. în localitatea școlii profesionale gr. cat. din Kolozsvár (Cluj) cu următorul program:

1. Invocarea Duhului Sfânt, la 8 ore a. m.

2. Discurs de deschidere din partea comisarului consistorial despre:

„Limba maghiară în școlile confesionale”.

3. Metodele, după cari s'a predat și după cari se predă astăzi limba maghiară în școlile noastre, de Petru Bura, inv. în Jimborul m.

4. „Limba maghiară în clasa I”, de Silvia Pop, inv. în Mărișel.

5. „Limba maghiară în clasa II”, de Alexandru Hoda, inv. în Dănc.

6. „Limba maghiară în clasa III”, de Iosif Costea, inv. în Sebeșul mare.

7. „Limba maghiară în clasa IV”, de Nistor Dragoș, inv. în Bălan.

8. „Limba maghiară în clasa V”, de Ioan Manica, inv. inv. în Călian.

9. „Limba maghiară în cl. VI”, de Ioan Georgea, inv. în Bălan.

10. „Manualele de limbă maghiară din școlile noastre și modul lor de întrebuintare”, de Ioan Muntean, inv. în Rogojel.

11. „Care ar fi metoda cea mai potrivită spre a satisface cerințelor art. de lege XXVII din 1907 etc.”, conform circulei consistoriale.

12. „Mișcarea pedagogică literară din ultimul an școlar”, de Petru Ferghete, inv. în F.-Sanpetru.

13. „Raport despre starea învățământului d n cerc”, de comisia permanentă.

Membrii conferenței însărcinați cu lucrări, conform punctului 10, aline 3, din Regulamentul pentru conferențele învățătoarești, le vor trimite în scris comisiei permanente cu 3 zile înainte de termenul fixat pentru ținerea conferenței; iar membrii comisiei permanente se vor prezenta în locul designat Vineri în 25 Octombrie (7 Noemvrie) la orele 9 a. m.

Prea onorații domni protopopi și onorații domni parohi încă sunt poftiți a lua parte la conferență.

Sibiu, în 6/19 Octombrie 1913.

Dr. Pavel Roșca
comisar consistorial.

NOUTAȚI.

Teatru român. Trupa dlui V. Antonescu sosește la Sibiu în 25 Octombrie n. și va da trei reprezentații. Cea dintâi se va da în aceeași zi, Sâmbătă seară, când se va juca *Năpasta*, dramă în două acte de Caragiale, și *Legea Ertării*, comedie în 3 acte de Landay, tradusă de H. G. Lecca. Cortina se va ridica cu'n monolog de G. Ranetti, zis de dl Victor Antonescu. Reprezentațiile se țin în sala mare dela „Casa Societății” din strada Schevis. Prețul locurilor: Loc rezervat 5 cor.; Stal I. cor. 3 50; Stal II cor. 2 50; Stal III 2 cor.; Balcon 2 cor.; Parchet cor. 1 30; Loc de stat în parchet 1 cor.; Galeria numerotată 80 bani. Galeria locuri de stat 50 bani. Bilete se află de vânzare la „Librăria Arh'diecezană”. Inceputul la 8 ore seara. — Asupra reprezentațiilor atragem de nou atenția publicului din Sibiu și împrejurimi.

Serbare militară. Centenarul luptei dela Lipsca s'a serbat și de garnizoana din Sibiu. Sâmbătă dimineața în 18 Octombrie n. școala cadetilor, o companie a regimentului de infanterie nr. 31, o jumătate de companie din reg. de inf. nr. 2, o jumătate de escadron din regimentul de husari nr. 4, precum și detașamente dela artilerie, toate sub conducerea ofițerilor, au pornit din piața Hermann cu muzica regimentului nostru până în piața mare. Aici așteptau generali, ofițeri superiori și de stat major, cari au intrat apoi în biserica romano-catolică, unde s'a oficiat serviciul divin.

Distincție rară. Maiestatea Sa Monarhul nostru a conferit parchului nostru din Alba-Iulia *Florian Russan* pentru serviciile eminente prestate soldaților gr.-or. români din garnizoana Alba-Iulia ordinul Francisc Iosefin. Felicităm pe vrednicul nostru paroh la această meritată distincție.

Frig în țara noastră. În zilele din urmă a scăzut temperatura în toate țările Europei și de deosebire în țara noastră. Frigul cel mai simțitor a fost la Tâtrafűred, unde termometrul a arătat 5 grade minus, pe când la Petersburg erau aproape 4 grade de plus. Vârful munților noștri sunt acoperite de zăpadă.

O faptă frumoasă. Pentru nou zidita școală confesională din filia Cărpeneș (parohia Preșmer) zidire care a avut și are a se lupta cu multe neajunsuri, provenite din lipsa de mijloace materiale, doamna *Maria T. Median* și domnul *Ștefan T. Median* au binevoit a pune la dispoziția P. O. Domn protopop Dr. Vasile Saftu un ajutor în suma de 100 coroane. Frumoasa faptă vorbește dela sine. Rugăm și pe această cale pe marinoșii donatori a primi cele mai caldureose mulțumiri. — Pentru comitetul parohial din Preșmer-Cărpeneș: *G. Ludu*, paroh.

Biblioteca Academiei Române. În luna Septembrie 1913 s'au consultat de 757 cetitori 2314 volume și broșuri tipărite; de 225 cetitori s'au consultat 1417 manuscrise, 675 documente, 188 cărți vechi românești (1508—1830). Colecțiunile Bibliotecii au sporit în această lună cu 752 volume și broșuri, 194 numere de reviste române, 188 reviste străine, 5 atlase și hărți, 29 stampe și portrete, 4 volume manuscrise, 34 fotografii, 562 foi volante, 82 note muzicale, 321 obiecte de muzeu. — Biblioteca e deschisă în fiecare zi de lucru pentru cărțile tipărite dela 8 ore dimineața până la 6 seara, pentru manuscrise și documente dela 8 la 12 și dela 1 la 6.

Distincție. Renumitului aviator *Garros*, cum se scrie din Paris, i s'a acordat crucea de cavalier al legiunii de onoare. *Garros*, cum am anunțat, a trecut în sbor Marea mediterană.

Cât a costat războiul balcanic? Un ziar din Salonic, apărut în limba franceză, arată cheltuielile primului război balcanic. Conform acestor socoteli, au cheltuit: Grecia 349 milioane, Serbia 574 milioane, Muntenegru 100 milioane, Bulgaria 776 milioane. Cele patru state aliate au spusat cu totul cam 1840 milioane de franci. Cheltuielile Turciei se urcă la 900 milioane. Primul război balcanic a costat prin urmare aproape *trei miliarde* de franci.

Sinucidere cu aeroplanul. Din Paris se scrie că ofițerul aviator *Salleilan* a sărit din aeroplan dela o înălțime de sută de metri și a rămas mort în fața colegilor săi și a soldaților. Aparatul a mai plutit câteva minute fără stăpân, apoi s'a lăsat la pământ. Este primul caz, când cineva se sinucide prin mijlocirea aeroplanului. *Salleilan* declarase prețimilor săi cu câteva zile mai înainte, că își va face sfârșitul.

Nou serum. Chimicul *Oliviero* a făcut un comunicat în ședința reuniunii pentru patologică comparativă din Paris asupra unui serum compus din sânge de oaie, care poate neutraliza influența bureților veninoși.

Se sporesc urșii. Se anunță din Deva, că pe munți dela Sibielul vechi s'au înmulțit urșii atât de tare, încât primejduese animale dela pșune și sfășie cu grămada oi, porci și viței. Sătenii cersă se facă fără întârziere o vânătoare oficială. Până ce se vor lua dispozițiile necesare, țăranul *Nicolae Bărsa* cu doi tovarăși a socotit s'au itiv patru urși, cari s'au aruncat asupra turmei de oi. Bărsa a tras două focuri din pușcă și a omorât un urs cealaltă trei au scăpat. Ursul căzut este un exemplar de feară puternică, are o lungime de doi metri și 30 centimetri.

Descoperire nouă. Știri din Petersburg vestesc, că exploratorul rus *Wilski* a descoperit un nou pământ în partea nordică a Aziei, spre răsărit dela *Novaia Zemlea*.

Femeie de 120 de ani. În sătulețul *Donnovo* din Posen trăește o bătrână cu numele *Edviga Staune*, care în 15 Octombrie 1913 a implinit venerabila etate de 120 de ani. În fiecare dimineață bătrâna, veselă și destul de sprintenă, își duce găștele la câmp, ear seara le aduce acasă fără greș. Are o memorie foarte bună și își aduce aminte de soldații lui Napoleon cel Mare, cari au trecut prin satul ei, urmăriți de armata rusească la anul 1813.

Chinezii în Europa. Ziarul *Piccolo della Sera* arată ținta adevărată, care îndeamnă pe micii negustori chinezi să inundeze marile orașe europene. Chinezii nu vin pentru a face negustorie, ci mai ales de aceea, ca să-și însușească cel mai multă cultură din Europa. După 2—3 ani se întorc în țara lor și aplică cu mult succes experiențele dobândite la noi. Unii se fac dascăli, alții economi și meseriași. În fiecare țară învață câte ceva. În Austria și Ungaria își câștigă cunoștințe de agricultură și de ținerea vitelor; în Italia învață vieriul și arhitectura; în Franța fabricarea obiectelor de lux și de jucării, în Anglia industria fierului; în Germania se interesează de organizările comerciale și politice. Se afirmă, că astăzi s'ar găsi peste opt mii de asemenea chinezi în Europa.

Telefonul e primejdios câte odată. La o întrunire de preoți în America un cuvios părinte a combătut cu multă asprime telefonul, care după părerea sa cauzează mari stricăciuni în bunele moravuri. Vorbitorul a arătat, că la o centrală de telefon a avut ocazie să asculte convorbirea între tinerimea de sexe deosebite. A trebuit să asculte lucruri înfiorătoare. Domni și domnișoarele — în America — vorbesc la telefon cu nespusă îndrăzneală, cum n'ar vorbi nici odată dacă s'ar găsi față în față. Cele mai multe rendez-vous-uri se fac prin mijlocirea telefonului, fără ca mama sau tatăl să aibe idee de ele. Părinții și educatorii, a terminat oratorul, ar trebui prin urmare să fie cât mai atenți, ca domnișoarele și domnișorii să nu se prea apropie de — telefon.

Teatru în Sibiu. Astăzi Luni se joacă farsa *Hapuri de iubire*; Marți drama *Tareana*. Miercuri se reprezintă opera *Contele cersitor*, ca ultima reprezentație în ștegiune, dată în beneficiul primadonei *Maria Balla*.

Pentru tinerii meseriași.

Vestim pe tinerii noștri meseriași, că magistratul orașului Sibiu va da din „*Fundăstrea Francisc Iosif*”, întemeiată întru amintirea suirii pe tron a *Maiestății Sale*, suma de cor. 400 pe anul 1914 aceluui tinar meseriaș, fără deosebire de religie sau naționalitate, care gătând (absolvând) cu rezultat eminent (distins) școala industrială pentru învățacei, sau altă școală de specialitate din Sibiu, dorește să meargă, în scopul înmulțirii cunoștințelor, în străinătate.

Unul și acelaș stipendiat poate fi luat în socotina până și de trei ori la împărțirea stipendiului, dacă va dovedi, că cercetează o școală de specialitate a meseriei sale, ori dacă dovedește, în mod vrednic de crezământ, cu atestant în regulă, că folosește timpul în mod conștient întru calificarea sa. Rugărilor, scrise cu mâna proprie și provăzute cu documentele trebuincioase, să se învațeze cel mai târziu până la 10 *Noemvrie* n. c. la magistratul orașenesc.

Sibiu, 17 Octombrie 1913.

Comitetul „Reuniunii soldaților rom. din Sibiu”.

Vic. Tordășianu
prezident.

Ștefan Duca
notar.

PARTEA LITERARĂ.

Mantia lui Demetriu.

— După Ioan D. Urgel —

În secolul al III-lea, înainte de Cristos, domnea în Macedonia regele *Demetriu*, numit *Polioret*, ceea ce însemnează Cuceritorul de orașe.

Supușii săi nu-l iubeau de loc, căci era vanitos și strica țara prin luxul său. Îngâmfat de biruințele din tinerețe, el privea pe ceilalți regi ca sclavi și cerea să i se ridice temple spre a fi adorat ca un zeu.

De aceea toți îl ocoleau, afară de câțiva lingușitori plăciți, și de un filosof din Rodos, numit *Glaucos*, căruia i se da voie, din cauza mizeriei și a vârstei sale înaintate, să-și treacă vremea într'un colț al palatului și să mănânce cu pazitorii.

Și filosoful nu era om vanitos: nasul și bărbia aproape i se atingeau. Ear de îmbrăcat se îmbrăca ca un cerșetor.

Era, cu toate acestea, un om învâțat și foarte de omenie. Singur el vorbea de regele *Demetriu* fără a-i ascunde adevărul, și fie prin obișnuință, fie că judecata și virtutea impun și tiranilor, principele primea cu bunăvoință sfaturile bătrânului.

Într'o zi de vară, *Demetriu* se odhnea după masă într'o sală mare.

Întâmplarea făcu ca *Glaucos* să treacă pe dinaintea ușii deschise.

— *Vino lângă mine!* strigă regele. *Vino, filosofule!* Am să-ți vorbesc. Tu disprețuești bogăția, nu-i așa?

— *Da, bogăția și bogății vanitoși.*

— *Și tu niciodată nu m'ai invidiat din cauza belșugului în care trăiesc?*

— *Te-am compătimit, Măria ta, totdeauna.*

— *Cum! Tu nu admiri nici carăle mele încrustate cu fildeș, nici vasele mele țipoase?*

— *Nici carăle, nici vasele.*

— *Ei bine, îți voi arăta într'o zi un lucru. În viața ta n'ai văzut așa ceva. De data asta vei rămânea uimit, mă vei ferici, și în inima ta mă vei pizmui.*

— *Și ce minune mă va schimba până într'atăta?*

— *E o mantie! Am comandat-o la cel mai iscusit meseriaș, la un artist. Lucrează la ea de doi ani. Mă va costa venitul dela 3—4 provincii; dar nu e scumpă. Această haină întrece orice descriere; și tu vei judeca cu ochii tăi, căci trebuie să mi-o aducă chiar acum.*

Într'adevăr, un om înainta cu greutate, ducând pe brațe o povară.

— *Viață lungă ție, luminate rege Demetriu, și pururea glorie!* Lucrul ce mi-ai încredințat, l-am dus, cu voia zeilor, la bun sfârșit.

— *Arată!*

— *Privește, tu cel mai falnic dintre oamenii!*

Cu un gest ca de teatru artistul desfăcu mantia și o întinse pe mozaic zicând mereu: „*Privește!*”

Se părea, că s'ar fi acoperit pământul cu o ploaie de stle. Stofa era o purpură deasă. Broderia arăta cele mai de seamă constelații ale Cerului. În mijloc soarele răspânda săgêțile de aur. Împrejurul său se învârtiau semnele zodiei. Luna picura, la lumina lor, lacrimile sale de argint. Mărgăritare albe și albastrii arătau stelele și calea lactelui.

Mult timp regelu *Demetriu* se uită la acest lucru minunat. În sfârșit, într'o pornire de patimă, strigă lucrătorului nemișcat, care sta înaintea sa:

— *Minerva, iscusita zeiță, nu mănuește acul cu atâta măestrie. Nu mă voiu tocmi cu tine, om micunat. Intinde poala hainei tale!*

Demetriu scoase dintr'o lădiță de cedru un sac plin cu piese de aur și îl goli în haina artistului, care plecă îndoiindu-se sub greutatea banilor.

Regele se întoarse cătră filosof și cu un aer de triumf îl întrebă:

— *Cum găsești tu această mantie?*

— *Sincer spun, că e ridicolă.*

— *Mărturisește mai bine, că ți-ar plăcea să fie a ta.*

— *Ei și ce aș face cu ea?*

— *N'aș îndrăzni s'o pui pe ploaie, căci s'ar strica. Iar soarele mi-ar îngălbeni-o. Ceea-ce numesc eu mantie bună, e o îmbrăcăminte ușoară. A voastră e așa de lungă, încât împiedecă picioarele, și e grea ca o armură.*

— *Va ținea cât mai mult.*

— *Greșești! Strălucește prea tare spre a nu ațâța lăcomia multora. Tare mă tem, că*

au să ți-o fure. Nu se păstrează ușor, decât ceea ce nu face poftă nimănui.

— *Nu cumva ai vrea, bătrâne, ca pentru a nu face poftă nimănui, să merg pe stradă îmbrăcat cu mantia ta?*

— *De ce nu?*

— *Proastă glumă! Eu rege, să port o zdreanță neagră, roasă, descusută? Ah! Dacă mi-ar zice cineva: „Îmbracă-o o singură clipă și vei avea regatul Aziei și izulele Arhipelagului, așrefuza. Cine-ar mai recunoaște sub această ciudată zdreanță pe marele Cuceritor de orașe? Cine mi se va mai închina văzându-mă?”*

— *Sunt ceasuri în viață, când ești fericit să treci nevăzut!*

Dar filosoful vorbea în zadar. *Demetriu* nu-l asculta. El se îmbrăcase în splendidă sa mantie și se preumbla prin sală ridicând cu mândrie fruntea și zicând:

„*De aici înainte voi purăsi această mantie, simbol al bogăției mele!*”

Regele nici nu se gândea, că pe când se glorifica astfel, o armată cumplită înainta și se găsea chiar sub zidurile orașului. Regii, pe cari el îi umisea de număr de 4: *Ptolomeu*, *Lisimac*, *Seleuc* și *Pirru* din *Epir*. În urma lor veneau mii de mercenari, barbari și elita Greciei.

Demetriu era la masă, inconjurat de curtezanii și servitorii săi, când odată cu noaptea acest potop de oameni inundă întreg palatul. La primele strigăte pe cari le scoaseră dușmanii, servitorii și lingușitorii fugiră în toate părțile.

Regele Macedoniei rămase singur. Să țină pept dușmanilor, nici nu se mai gândea. Pe de altă parte cum să fugă? Nu putea să plece desbrăcat și era să fie prins și omărat dacă mai păstra mantia sa.

„*Ah! Afurisită mantie!*” — gema el — „*vei fi tu cauza morții mele?*”

Inimicii se apropiu din clipă în clipă. Se auziau în odăile vecine spărgând statuetele și mobilele rare.

„*Ah! murmură, nenorocitul rege, trebuie dar să mor?*”

— *Nu, nu, vei trăi Măria ta!* zice o voce dela spatele său.

El se întoarse și zări pe *Glaucos*. Bătrânul intrase pe o ușă tainică.

— *Vei trăi Măria ta, dacă vei urma sfatul meu.*

— *Îl voi urma, căci tu singur mi-ai rămas credincios. Ce să fac? Spune.*

— *Aruncă-ți mantia.*

— *O arunc. Și acum?*

— *Acum, îmbracă pe a mea și părăsește palatul, fără a pierde un moment. Oamenii vor crede, că ești o slugă, și nime nu te va lua în seamă.*

— *Dă-mi-o, dă-mi-o!*

Demetriu se acoperi, cu o bucurie nespusă, cu zdreanța neagră, apoi ieșind din palat se perdu în întunerecul nopții.

De abia dispăru și soldații cari îl căutau, pătrunseră în sală. Nu băgară în seamă pe *Glaucos*, nici nu-l văzură, căci în acel moment fură fermecați de mantia, care zăcea pe pământ. Ei o apucară cu turbare. Fiecare ar fi vrut s'o aibă. În luptă o trăgeau, și o smulgeau, și o călcu în picioare.

În curând nu mai rămase din strălucitoarea mantie, decât fâșii de purpură murdară, fire de aur rupte și o pulbere de mărgăritare risipite...

Poșta redacției.

Dlul I. S. în Idicel. Vă mulțumim pentru cele trimise, dar v'a întrecut altul.

Dlul I. P. în Geaca. Articollii nepublicați nu se păstrează. Binevoii a dispune de mărci.

Cărți și reviste.

Vatra Școlară, revistă pedagogică, nr. 8 din Octombrie 1913 cuprinde: Desvoltarea sensurilor, de *Dr. Pavel Roșca*. Problema disciplinei, după *Fr. W. Foerster*. *Grigorie M. Alexandrescu*, lecție practică din literatură cu cl. VI, de *Ioan Roșu*. În chestia școalelor de repetiție, de *I. Paicu*. Câteva observări cu privire la abecedarele și cărțile de citire de limba maghiară, de *Ioan Butta*. Adunarea generală ordinară din anul 1913 a Reuniunii învățătorilor rom. gr. cat. din jurul *Gherlei*, de *I. Ciupe*. Informațiuni: Congresul învățătorilor ortodocși. Adunarea generală a Asociațiunii. Ministrul de culte și instrucțiune în Sibiu. Sinuciderele între școlari. Bibliografie. — Abonamentul 8 cor. pe an. Redacția și administrația: Sibiu, Piața Hermann nr. 4.

Nr. 393/1913.

(294) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor învățătorescilor de la școlile populare gr.-or. române din comunele jos însemnate în protopresbiteratul Hațegului, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. **Bărești** cu salariu de 600 coroane, restul se va cere dela stat; cvartir în edificiul școlii și lemne de foc.

2. **Luncani** cu salariu de 600 coroane, restul se va cere dela stat; cvartir în edificiul școlii și lemne de foc.

3. **Valea-Sângeorgiu** cu salariu de 600 coroane, restul se va cere dela stat; cvartir în edificiul școlii și lemne de foc.

Cereri instruite conform regulamentului se vor înainta subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis, iar concurenții se vor prezenta în comune spre a face cunoștință cu poporul.

Hațeg, la 2/15 Octombrie 1913.

Oficiu protopresbiteral gr.-or. al tractului Hațeg în conțelegere cu comitetele parohiale.

Dr. Cornel Popescu
protopresbiter.

Nr. 352/1913.

(282) 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului învățătoresc, vacant prin abdicare, dela școala comunei bisericesti gr.-or. din **Certege**, protopresbiteratul Câmpenilor, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Salariul este 1200 cor. din cari: 600 cor. dela cassa bisericească și 600 cor. ca ajutor dela stat, deja votat, apoi locuință cu grădină.

Învățătorul este obligat a propune religioasă, a ține școala de repetiție, a cânta în strană, a conduce școlarii la biserică și a cânta cu ei la sf. liturgie.

Doritorii a ocupa acest post să trimită rugărilor lor concursuale cu documentele recerute la oficiu protopresbiteral al Câmpenilor (Topânfalva).

Câmpeni, 23 Septembrie 1913.

Romul Furdul
protopop.

Ad. Nr. pp. 1104/1913.

(285) 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului învățătoresc dela școala confesională gr.-ort. română din comuna **Mărișel**, tractul protopresbiteral al Clujului, devenit vacant prin abdicare, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salariu fundamental 1200 cor., din cari 600 cor. din cassa bisericească solviți în rate lunare sau trei lunare anticipative, 600 cor. întregire dela stat votată deja prin rescriptul ministerial din 30 Maiu a. c. Nr. 69,117.

2. Cvartir natural în edificiul școlii și edificii economice.

3. Lemnele necesare de foc.

4. 1/4 jugăr de grădină, eventual 20 cor. Învățătorul ales este dator a propune în școala de repetiție, a conduce în Duminică și sărbători copiii la biserică și a cânta cu ei la sf. liturgie.

Concurenții cu cunoștințe muzicale și apti de a conduce și forma cor vor fi preferiți, în care caz vor primi și o remunerație specială.

Cereri instruite conform normelor în vigoare să se înainteze oficiului protopresbiteral al tractului Cluj în termenul deschis, și întrucât le stă în putință să se prezenteze în vre-o Duminică sau sărbătoare pentru a cânta în biserică și a se face cunoștință cu poporul.

Mărișel, la 15 Septembrie 1913.

Comitetul parohial român gr.-or.:

Teodor Toader
paroh-președinte.

Teodor Purcel
notar.

Vidi:

T. Roșescu
protopresbiter.

AVIZ.

Dacă aveți necesitatea, de a vă aranja locuința, vă rugăm să vizitați magazinul nostru de mobile.

Horger & Kepp,

magazin de mobile și tapițerie,

Sibiu, str. Urezei Nr. 27.

(288) 2—15

Redactor responsabil **Teodor V. Păcâțian.**

Nr. 311/1913.

(280) 3—3

Concurs.

Devenind vacant postul de paroh în parohia de clasa I. **Borgo-Mijloceni**, în protopresbiteratul Bistriței, pentru întregirea aceluia se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunei preoțești.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare în termenul arătat subsemnatului oficiu în Bistriță -- Beszterceze — și cu prealabila incuviințare cerută dela subscrisul se vor putea prezenta în vre-o Duminică ori sărbătoare și în parohie la biserică spre a cânta, cuvânta ori sluji sf. liturgie și a face cunoștință cu poporul observându-se dispozițiile din regulamentul pentru parohii.

Bistrița, 12/25 Septembrie 1913.

Oficiu protopresbiteral gr.-or. rom. al Bistriței în conțelegere cu comitetul parohial.

Gregoriu Pletosu
protopresbiter.

Cu mult mai mare efect

decât oleiul de pește are Emulsiunea Scott. Explicarea să se caute în aceia, că Emulsiunea Scott, pusă de mai mulți ani în circulație a depărtat din ea părțile neplăcute a oleului de pește: mirosul greu și mistuirea îngreunătoare. Emulsiunea Scott este așa de ușor de consumat, că și copilul de leagăn o ia bucuroși și astfel își ușurează răsărirea dinților. Asemenea asigură viitorul om oase tari și constituție sănătoasă, cele mai bune arme pentru lupta vieții.

De aceea nu dați copilului oleu de pește, ci Emulsiunea Scott, care este dulce și smântânoasă și are acelaș efect atât vara cât și iarna. e) (275) 5—

Prețul unei sticle originale este 2 cor. 50 fil. Trimiteti în marce postale 50 fil. la Scott et Bowne Viena VII. cu provocare la acest ziar și veți primi print'o apotecă o sticlă de probă.

35 jugăre pământ

sub Altenberg sunt de vânzare sau pe mai mulți ani de arândat. Pentru informațiuni mai deaproape în **Sibiu, strada Spinarea cânelui (Hundsruicken) Nr. 11.** (286) 3—3

A apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană în Sibiu:**

Protocolul Sinodului

al arhidiecezei gr.-or. române din Transilvania pe anul 1913.

Prețul coroane 1.20 + 10 fil. porto.

Aceea prin **Coloman de Földes**, farmacist în **Arad** fabricata

„CREMA-MARGIT“

e cea mai bună pomadă de obraz, care în 2—3 zile înfrumțează și întinereste obrazii.

Crema-Margit singurul mijloc contra lintuțelor, pete de ficat, spuzelor, mitesser, crețelor etc.

Crema-Margit e un mijloc neîntrecut contra spuzăturii pielii, buburitelor, mânilor roșii, arsură de soare a obrazelor. a) (91) 8—8

Crema-Margit produce efect miraculos ce constă în aceea, că fiind unsă pe obraz, are imediat efectul dorit, și în restimp de 2—3 zile curăță obrazii de lintuțe și de pete de ficat.

Crema-Margit e total nestrăicicioasă și fără unsoare, obrazii nu sclipesc de ea, și deci se poate folosi și ziua. Prețul Cremei Margit a lui Földes un borcănel mare 2 cor., unul mic 1 cor.

Poudra Margit albă, rosa sau crem Cor. 1.20.

Săpunul Margit bucata 70 fil.

Veritabil e numai dacă fiecare cutie e cu inscripția:

Gutori Földes Kelemen, farmacist în **ARAD.**

Contra imitațiilor să vă feriți!

Se află în Sibiu la: Carl Frisch, Fabritius Guido, Meltzer Gusztáv, Meltzer Parfumerie, I. C. Molnár, Morscher Károly drog., Müller Károly drog., Pisell Károly. În Agnita: Wilhelm Fröhlich. În Sighișoara: A. W. Lingner. În Mediaș: Obert József farmacist.

Nr. 671/1913.

(289) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea postului învățătoresc din comuna bisericască **Bulzești de jos** cu filiile **Străuț** și **Ticeni** se publică concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt:

Din repartiție 600 cor., iar diferența până la suma recerută de lege se va acoperi din ajutorul de stat, care sau cerut deja, cvartir în edificiul școlii și grădină.

Cel ales este dator a propune și în școala de repetiție, a instrua elevii în religie și cântări, ai conduce Duminică și în zile de sărbători la biserică și a cânta cu ei.

Concurenții au să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare, din termenul deschis la subsemnatul oficiu protopopesc.

Brad, la 26 Septembrie 1913.

Oficiu protopresbiteral gr.-or. al Zărandului în conțelegere cu comitetul parohial.

V. Dămian
protopop.

Nr. 251/1913.

(284) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a **Cinciș** cu filia **Cerna**, din protopresbiteratul Hunedoarei, — pe baza ordinului Venerabilului Consistor arhidiecezan din 13 August a. c. Nr. 10,871 Bis. se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat a dotației preoțești.

Concurenții vor avea a-și înainta rugărilor însoțite de documentele recerute subscrisului oficiu protopresbiteral în termenul prefript, având a se prezenta poporului în biserică, — cu prealabila incuviințare a protopresbiterului în vre-o Duminică sau sărbătoare spre a cânta, predica, eventual liturghisi. Hunedoara, la 17/30 Septembrie 1913.

Oficiu protopresbiteral gr.-ort. al tractului Hunedoara, în conțelegere cu comitetul parohial.

Avram P. Păcurariu
protopresbiter.

Vasilie Ban,

mare magazin de ghețe la „Cisma mare roșie“

SIBIU strada Oenei (Burgergasse) Nr. 7 SIBIU

și

filiala „Emir“, strada Faurului (Schmiedgasse) Nr. 16

cu prețuri ieftine.

Prețurile:

Ghețe de copii Chevreaux și Box ori Kalv, Nr. 20—25 = K 3—4
Ghețe de copii „ „ „ „ „ 26—28 = „ 4—5
Ghețe de copii „ „ „ „ „ 29—34 = „ 5—7
Ghețe de băieți „ „ „ „ „ 35—39 = „ 7—9
Ghețe jum. p. dame „ „ „ „ „ 4—14
Ghețe înalte p. dame „ „ „ „ „ 8—14
Ghețe de lucru p. bărbați, exec. dur. de Kalv ori wicks „ 7—
Ghețe cu țug ori șirete p. bărbați în Chevreaux ori box „ 9.50
Ghețe cu nasturi ori ideal p. bărb. „ „ „ „ „ 10—
Ghețe de ale lui Kobrak „ „ „ „ „ 14—
Ghețe Oslaria „ „ „ „ „ 12—
Ghețe americane „ „ „ „ „ 13—
Ghețe veritabile americane, cu șirete ori nasturi „ 16—
Ghețe de piele de Antilope p. bărb. în toate colorile „ 20—

Mare asortiment în

ghete de vară sure din piele de cerb cu șireturi întregi și jumătăți pentru dame, bărbați și copii cu pețurile cumpărării de cor. 5-50, 7-50, 9-50 și 12-50.

Principiul meu e: câștig puțin — și învârtire mare!
În zile de sărbătoare și Duminicile am înainte de amezai până la 10 oare deschis. (89) 30—

HOP, HOP!... NU UITAȚI,

că cea mai apropiată **tragere a lozurilor** dela Banca Hipotecară Ungară va fi la **25 Octombrie a. c.** când se va trage câștigul de

75,000 coroane,

iar la **27 Decembrie a. c.** cel mai mare câștig din lume de

1.000,000 coroane.

Vindem de prezent un loz dela Banca Hipotecară Ungară cu **6 trageri** anual pe **36 rate lunare à K 6.30**, iar unul dela Prima Cassă de păstrare Pestană din patrie cu **3 trageri** anual pe **36 rate lunare à K 4.40.**

Ambele lozuri împerechiate, — adică din fiecare câte o bucată, — cu **9 trageri** anual, le vindem de prezent pe **40 rate lunare à K 10—.**

Cea mai ieftină ofertă.

Tot lozul câștigă neconditionat.

Cine ne trimite primele 2 rate deodată, aceluia îi evităm rata a 3-a gratuit. Până la achitarea deplină i-se extradă cumpărătorului o listă legală de rate, în care este indusă Seria și Numărul lozului cu care joacă, dar deja după solvirea primei rate participă la joc, iar eventualele câștiguri sunt în întregime ale lui. Lozurile acestea nu-și perd valoarea ca lozurile dela loteria de clase, ci joacă până la sfârșitul loteriei, astfel că în caz de noroc un număr se poate trage și de mai multeori cu câștig, dar cel puțin odată la tot cazul.

Explicări mai amănunțite trimitem la dorință oricui gratuit și franco.

Nu întârziati a vă încerca norocul!

Grăbiți cu comănde la adresa:

Ústredná Banka Účastinný Spolok,
Budapest, VI., Váci-körut 31.

(277) 5—5

Editura și tiparul tipografei arhidiecezane.